

Березюк Б.А. студентки групи ОПН-1
Науковий керівник:
канд. пед. наук, доцент **Чекан О.І.**
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ПЕДАГОГІКИ

Соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні, вимагають від спеціаліста будь-якого профілю належного оволодіння інформаційною культурою, що у свою чергу потребує відповідного інформаційного забезпечення вищих навчальних закладів. Лише за таких умов вища школа зможе формувати висококомпетентних спеціалістів, які б могли самореалізуватися в умовах ринкової економіки, були здатні до самоактуалізації, впровадження і створення нового, більш ефективного і передового у своїй професійній діяльності.

На нинішньому етапі розвитку нашого суспільства вагомим значенням набуває підготовка кваліфікованих кадрів нової генерації для педагогічних напрямів, в якому перехід до ринкової економіки супроводжується виникненням нових організаційно-економічних, фінансових, виробничих проблем, трансформуванням форм власності, виробничих відносин, інноваційної діяльності. Тому у державних нормативно-правових документах висувуються завдання докорінного удосконалення діяльності педагогічних закладів освіти, пошуку шляхів і засобів інтеграції їх у світову освітянську систему, зміцнення навчально-матеріальної та наукової бази, модернізації змісту професійної підготовки, розробки та апробації нових освітніх технологій.

Основні вимоги до рівня професійної підготовки студентів вищих закладів освіти відображені в Законі України «Про освіту», Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), Законі «Про вищу освіту».

Грунтовний аналіз, проведений фахівцями, показав, що занепад сільськогосподарського виробництва зумовлений, передусім, некомпетентними рішеннями і недосконалими знаннями, а значить, і некомпетентністю посадових осіб, які їх приймали, і тих практичних працівників, що їх впроваджували.

Підготовка сучасних фахівців педагогічного сектору повинна орієнтуватися на формування ефективного фахівця, який володів би глибокими теоретичними знаннями, сучасними передовими технологіями, умів би творчо використати досвід зарубіжних країн, здійснювати дослідно-експериментальну роботу та володів би новими інформаційними технологіями (Саблук П.Т., Зубець М.В., Яцків М.І., Біттер О.А та ін.).

Аналіз публікацій науковців, які займаються проблемами удосконалення вищої педагогічної освіти, свідчить про існування різних точок зору, іноді навіть протилежних.

Цілком очевидно, що педагогічну науку слід поступово концентрувати не в науково-дослідних, а в навчальних закладах і розвивати її, не розширюючи, а поглиблюючи. Тому підготовка сучасних спеціалістів неможлива без оновлення навчальних програм, зміцнення матеріально-технічної бази вузів, стимулювання ефективної праці викладачів і залучення студентів до наукового аналізу професійних проблем з використанням ЕОМ. Це дасть можливість здійснювати навчально-виробничий процес з урахуванням практичних потреб та світових тенденцій підготовки спеціалістів відповідного профілю.

На наш погляд, досі, залишається недостатньо вивченою проблема взаємозв'язку формування інноваційного потенціалу та основ інформаційної культури. Питання формування інформаційної культури як основи інноваційного потенціалу фахівця виходить за рамки фахових дисциплін і стає основою для розробки цілісної системи міжпредметних зв'язків. Необхідність такої системи підготовки нової генерації фахівців-аграріїв зумовлена потребами практики і висунута в ряді нормативно-правових документів.

Професійна освіта повинна забезпечувати готовність випускників до життєвого самовизначення, озброїти їх ефективними виробничими і новими інформаційними технологіями. Трансформація професійної освіти базується на таких основних засадах:

- відповідності матеріально–технічного змісту, науково–методичного забезпечення і форм професійної підготовки нинішнім і перспективним потребам виробництва;
- формуванні інноваційного потенціалу особистості студента, який відкриває можливості для самореалізації у різних видах творчої професійної діяльності.

Реалізація таких засад має бути спрямована на розвиток інтелектуального потенціалу України, внаслідок чого сформується справжня сільська інтелігенція.

В широкому спектрі проблем професійної підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців педагогічного сектору, як показує вивчення, дослідники та практики одностайні в тому, що потрібно кардинально реформувати її зміст і форми. У навчальних планах, програмах, посібниках і підручниках навчальних дисциплін повинен бути відображений передовий світовий досвід як вищої школи, так і сільськогосподарського виробництва.

Необхідною передумовою новаторського підходу до професійної діяльності майбутніх педагогів є широке застосування у педагогічному процесі навчальних закладів освіти нових інформаційних технологій навчання, стрижнем яких є комп'ютерні технології. Вони є не просто додатком до існуючої системи навчання, а засобом оволодіння фундаментальними і професійно орієнтованими дисциплінами, що входять до змісту професійної підготовки. Саме тому їх необхідно розглядати у контексті технології професійної освіти. (Машбиць Ю.І., Гокунь О.О., Жалдак М.І., Редько В.Н., Ясінський А.М. та ін.)

Проблеми професійної підготовки студентів вузів піднімають у своїх працях Шкіль М.І., Мороз О.Г., Гершунський Б.С., Сагарда В.В., Щолокова О.П., Юсуфбекова Н.Р., Щукіна Г.І., Батищев С.Я., Завацька Л.А. і багато інших.

Формування інноваційного потенціалу, готовності до новаторської діяльності вчителів розглядаються у працях Вершинної Є.А., Бордовської Н.В., Лозової В.І., Подимової Л.С., Ісаєва І.Ф.

Використання персонального комп'ютера (ПК) у процесі професійної підготовки відкриває перспективи якісного вдосконалення навчання на основі інтеграції навчальних дисциплін, інтенсифікації навчального процесу й гуманізації його на основі диференціації, професійної спрямованості та індивідуалізації навчання, надаючи студентові можливості обирати складність навчального матеріалу, його стильові особливості і навіть послідовність вивчення навчального курсу. Комп'ютерні технології дозволяють довести до кінця розв'язання навчальних і практичних завдань, навіть таких, які поставив сам студент, і при цьому пояснити студентові хід міркувань. З'являється можливість “занурювати” майбутнього спеціаліста в найрізноманітніші соціально–професійні ситуації та приймати найбільш обґрунтовані рішення.

Проведений нами ґрунтовний аналіз публікацій науковців з проблем професійної підготовки педагогів та значення оволодіння майбутніми фахівцями сучасними інформаційними технологіями показує, що в доступних нам літературних джерелах недостатньо висвітлені шляхи і умови їх використання для формування готовності студентів педагогічних закладів освіти до новаторської діяльності, до впровадження передових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості / І .Д. Бех // Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : наук. видання : у 2-х кн. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Беленька Г. В. Розвиток дитини-дошкільника: сучасні підходи та освітні технології : монографія / Г. В. Беленька, Н. М. Голота, А. М. Гончаренко та ін. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т розв. дитини. – К., 2009. – 272 с.

3. Богуш А. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі [Текст]: підручник для студентів вищих навчальних закладів за напрямом "Дошкільна освіта" / Богуш А.М., Гавриш Н.В. - К. : Слово, 2008. - 408 с.
4. Волкова Л. С. Выявление и коррекция нарушений устной речи у слепых и слабовидящих детей / Л. С. Волкова. – Л. : ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1982. – 68 с.
5. Горопаха Н. М. Співпраця дошкільного закладу та родини у вихованні екологічної культури дітей / Наталія Горопаха // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Випуск № 31 – Рівне, 2005. – С. 15–20.

Бобела Ю. В., студентка ПО – 21 сп.
 Науковий керівник:
 к. пед. н., доц. **Лалак Н. В.**
 Мукачівський державний університет

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Аналіз педагогічної теорії та практики свідчить, що одним із найбільш ефективних засобів формування ключових компетентностей здобувачів початкової освіти є проєктна діяльність. Участь учнів у підготовці та реалізації проєктів створює оптимальні умови для набуття ними досвіду працювати в команді, виконувати різні соціальні ролі та функції, взаємодіяти з іншими в спільному вирішенні завдань й узгоджувати різні позиції. У роботі над проєктом відбувається інтеграція різних видів діяльності та ключових компетентностей учнів.

Засновником методу проєктів вважають Дж. Дьюї, а його послідовниками У. Кілпатрика та Е. Колінгза. У наш час проєктний підхід став універсальним методом інноваційного розвитку суспільства, який ще з дитячих років формує стиль життя і проєктну культуру людей у багатьох розвинутих країнах [2]. М. Дубова трактує поняття «проєкт» як цілеспрямовану, керовану вчителем та виконувану учнем зміну навчальної ситуації, що наближена до життєвої [1, с. 21]. На наш погляд, проєктна діяльність – це спосіб організації діяльності здобувачів освіти, що полягає у співпраці, спрямованій на вирішення практичної, соціально важливої проблеми та отримання на основі цього певного творчого результату (проєкту).

Різноманітні проєкти за спрямованістю та змістом (пізнавальні, художньо-творчі, суспільно-корисні, екологічні, економічні, бізнес-проєкти, соціальні, здоров'язберігаючі та ін.) дають можливість в процесі роботи над ними поповнювати здобувачам освіти власний суб'єктний досвід вирішення різних життєвих і соціальних проблем.

В організації проєктної діяльності учнів існують певні етапи. Зокрема, це: підготовка, планування, основна робота над проєктом, підбиття підсумків [2]. Нами встановлено, що на кожному етапі проєктної діяльності пріоритетним є розвиток певних якостей, умінь, здібностей, що сприяють цілісному формуванню ключових компетентностей (таблиця 1.).

Аналіз літератури з проблеми дослідження дає підстави виділити основні характеристики проєктної діяльності: спрямованість на досягнення не тільки особистісно, а й соціально значимого результату; колективність виконання у поєднанні з самостійністю кожного учасника; взаємодія, взаєморозуміння; актуальність теми проєкту для кожного; поетапність; розвиток співпраці, співтворчості, ініціативності; використання набутого раніше та освоєння нового досвіду тощо.

Як показує практика, особливістю проєктної діяльності у початкових класах є те, що коли діти тільки знайомляться з такою діяльністю, вчитель є її ініціатором. Він має підбирати певні теми, з яких учні можуть обирати ті, які їм цікаві, допомагати у плануванні. Поступово позиція педагога-ініціатора змінюється на позицію педагога-фасилітатора, модератора.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>